

**Plán péče
o
přírodní památku
MOTOLSKÝ ORDOVIK**

na období

2025–2034

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1210
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Motolský ordovik
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Národní výbor hl. m. Prahy
číslo předpisu:	5/1988
datum platnosti předpisu:	4.7.1988
datum účinnosti předpisu:	1.9.1988

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Hlavní město Praha
okres:	Hlavní město Praha
obec s rozšířenou působností:	.....
obec s pověřeným obecním úřadem:	.....
obec:	Městská část Praha 5
katastrální území:	Motol

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 728951 MOTOL

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
492/1		ostatní plocha	dráha	104	18234	18234
492/3		ostatní plocha	dráha	1347	346	346
492/4		ostatní plocha	dráha	1350	356	356
Celkem						18936

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma.

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky				
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	1,8936		nepločná půda	
			ostatní způsoby využití	1,8936
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	1,8936			

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: .....

chráněná krajinná oblast: .....

jiný typ chráněného území: .....

území není součástí jiného typu chráněného území, plocha přírodní památky je součástí přírodního parku Košíře – Motol

Natura 2000

ptačí oblast: .....

evropsky významná lokalita: .....

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

III – přírodní památka nebo prvek
podle Digitálního registru Ústředního seznamu ochrany přírody

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Význačný geologický profil zářezu železniční tratě Praha – Slaný, v zářezu jsou odkryvy vrstvy na rozhraní stupňů dobrotiv – beroun (ordovik), bohaté paleontologické naleziště.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

B. útvary neživé přírody

útvár	geologická charakteristika	popis útvaru	kód předmětu ochrany*
geologický profil	hraniční stratotyp českých ordovických stupňů dobrotiv a beroun s nalezištěm zkamenělin	Svrchní polohy dobrotivského souvrství ve facii dobrotivských břidlic a spodní polohy libeňského souvrství ve facii řevnických křemenců a libeňských břidlic. Dobrotivské břidlice obsahují jílovitopísčité konkrece. V těchto konkrecích se nalézá poměrně hojná fauna (trilobiti, hlavonožci, mlži, korýši, konulárie aj.). V břidlicích libeňského souvrství bylo zjištěno nejbohatší společenstvo zkamenělin v libeňských břidlicích na území Prahy.	a

1.8 Cíl ochrany

B. útvary neživé přírody

útvár	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
geologický profil	Uchování geologických profilů nezarostlého křovinami	• min. 85% plochy geologických profilů bez zarůstajících křovin

Dlouhodobým cílem péče je udržení dobře viditelných geologických profilů s minimálním zápojem křovin a minimalizací invazních druhů (akát).

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

(s využitím materiálů Němec & kol. 1997, Kubíková & kol. 2005)

Popis, obecná charakteristika

Přírodní památka se nachází v zářezu železniční dráhy mezi stanicemi Stodůlky a Zličín západně od nadjezdu nad Bucharovou ulicí. Ze severu je ohraničena lesním celkem patřící do katastru Motol (končí Plzeňskou ulicí). Z jihu na ni navazují domky ve Stodůlkách a zahrádkářská osada.

Klimaticky spadá chráněné území do okrsku T2 – teplá oblast, s převážně mírnou zimou. Klimatickou charakteristiku dokládají vybrané ukazatele v tabulce 1:

Klimatické charakteristiky	Hodnota
Počet letních dnů	50–60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10°C a více	160–170
Počet mrazových dnů	100–110
Počet ledových dnů	30–40
Průměrná teplota v lednu	-2– -3
Průměrná teplota v červenci	18–19
Průměrná teplota v dubnu	8–9
Průměrná teplota v říjnu	7–9
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90–100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350–400
Srážkový úhrn v zimním období	200–300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	40–50
Počet dnů zamračených	120–140
Počet dnů jasných	40–50

Podle regionálně fyto geografického členění České republiky (Skalický in Hejný et al. 1988) se přírodní památka nachází ve fyto geografickém okrese 9. Dolní Povltaví. Tento okres je součástí extrazonální oblasti teplomilné vegetace a květeny (převážně submeridionálního vegetačního pásma) v rámci temperátního pásma. Podíl termofytů a mezofytů je rozdílný. Vegetační stupeň je kolinní (relativně kontinentální a srážkově nedostatečný), přičemž se převážně jedná o svažité reliéf krajiny. Silikátový podklad převažuje nad bazickým. Převažují půdy vázané na skalnatý podklad nad sprašemi, půdy jsou živné a současně chudé. Je to kulturní, obdělávaná krajina a současně krajina s výchozy skal.

Geomorfologicky náleží chráněné území do celku Pražská plošina, podcelku Říčanská plošina a okrsku 5a-2a-a Třebotovská plošina, který má členitý erozně denudační relief s rozsáhlými zarovnanými povrchy a strukturálními hřbety a suky, zpravidla směru JZ-SV, a s epigeneticky založenými hluboce zaříznutými údolními přítoky Berounky a Vltavy.

Podle biogeografického členění České republiky (Culek & kol. 2013) je území součástí Řípského bioregionu (1.2), který je tvořen nížinnou tabulí na severozápadě středních Čech, zabírá převážnou část Dolnooharské tabule a západní část Pražské plošiny; má protáhlý tvar ve směru SZ–JV a plochu 1643 km². Je tvořen mírně zvlněnou plošinou ukloněnou od jihozápadu k severovýchodu, rozčleněnou systémem údolních zářezů, které jsou v křídové části většinou měkce modelované a poměrně mělké, zatímco tam, kde vystupuje proterozoikum, jsou svahy strmé a skalnaté a údolí mají ráz kanonů (např. údolí Vltavy od

Prahy po Kralupy). Reliéf má charakter členité pahorkatiny s výškovou členitostí 75 – 100 m, výjimečně až přes 150 m (Šebín, západní břeh Vltavy v Praze). Typická výška bioregionu je 170 – 330 m, jižně od Prahy pak až 400 m.

Geologie a pedologie

Při budování železniční dráhy v 70. letech 19. století zde byly odkryty profily svrchních poloh dobrotivského souvrství ve facii dobrotivských břidlic a spodních poloh libeňského souvrství ve facii řevnických křemenců. Jedná se o významné naleziště zkamenělin, které jsou obsaženy v dobrotivských břidlicích, vzácněji i v libeňských břidlicích. Obsahují významnou faunu i mikrofaunu: ramenonožce, konulárie, trilobity, korýše a graptolity. První geologické výpravy sem ovšem směřovaly už od roku 1911, i když tehdy ještě geologové nerozlišovali stratigraficky libeňské a dobrotivské souvrství. Je odtud popsán hraničná stratotyp českých stupňů dobrotiv-beroun.

O významu území z geologického hlediska se zmiňuje Kříž (1999): Jde o jeden z nejlépe přístupných a odkrytých profilů hranice mezi stupni dobrotiv a beroun. Dobrotivské i libeňské břidlice obsahují stratigraficky významnou faunu i mikrofaunu. Profil je zároveň velmi instruktivní. Spodní polohy libeňských břidlic jsou podobně jako jejich vyšší polohy prakticky velmi chudé na paleontologické nálezy, přesto je lokalita zcela ojedinělá v pražské pánvi. Význam odkryvu patrně v budoucnosti stoupne, protože jde o jeden z nejlepších hraničních profilů mezi stupni dobrotiv a beroun.

Půdy jsou převážně nevyvinuté až rankery.

Potenciální přirozená vegetace území

Pojem potenciální přirozená vegetace znamená vegetaci, která by pokrývala území v případě, že by nebylo ovlivněno činností člověka. Mapovaná skladba vegetace je optimálním cílovým stavem, který je v rovnováze s abiotickými podmínkami prostředí.

Rekonstrukci přirozené vegetace na území hlavního města Prahy provedli MORAVEC, NEUHÄUSL & al. (1991). Podle ní by se v hranicích současné přírodní památky, nacházela biková doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum*), obklopená lipovou doubravou (*Tilio-Betuletum*).

Současná flóra a vegetace chráněného území

Význam botanický a zoologický je podružný. Při horní hraně severní (motolské) části lze rozlišit chudou acidofilní doubravu (as. *Luzulo luzuloidis-Quercetum petraeae*), ve které převažuje dub letní (*Quercus robur*), v bylinném patře je častá metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), borůvka (*Vaccinium myrtillus*) a vřes obecný (*Calluna vulgaris*).

Ve svahu přímo nad tratí silně zmlazuje akát (*Robinia pseudacacia*) doplněný vzrostlou břízou bělokorou (*Betula pendula*), borovicí lesní (*Pinus sylvestris*). Na akátový porost navazuje borový les s jestrábníkem zedním (*Hieracium murorum*), česnáčkem lékařským (*Alliaria petiolata*), netýkavkou malokvětou (*Impatiens parviflora*) a kakostem smrdutým (*Geranium robertianum*).

Jižní (stodůlecká) část má podobný charakter. Vlastní svah je téměř bez vegetace nebo s výmladky dubu letního (*Quercus robur*), akátu (*Robinia pseudacacia*), lísky obecné (*Corylus avellana*). Z bylin byly mj. zapsány kaprad' samec (*Dryopteris filix-mas*), vlaštovičník větší (*Chelidonium majus*), ostružiník (*Rubus fruticosus* agg.), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), vrbovka úzkolistá (*Epilobium angustifolium*), konopice polní (*Galeopsis tetrahit*) a další.

Při horní hraně jižní části je mezofilní louka s pryšcem chvojčkou (*Euphorbia cyparissias*), třezalkou tečkovanou (*Hypericum perforatum*), jestřábníkem chlupáčkem (*Hieracium pilosella*), srhou říznačkou (*Dactylis glomerata*), řebříček obecný (*Achillea millefolium*) a svízel syřišťový (*Galium verum*).

Na ni navazuje dubový les s krušinou olšovou (*Frangula alnus*), jeřábem ptačím (*Sorbus aucuparia*), trnkou obecnou (*Prunus spinosa*), z bylin zde roste mléčka zední (*Mycelis muralis*), netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*) a lipnice hajní (*Poa nemoralis*).

Fauna chráněného území

Cílený zoologický průzkum (až na některé skupiny, jako rovnokřídlí a blanokřídlí) nebyl prováděn. V publikaci o chráněných územích Prahy (Kubíková a kol. 2005) je uváděn výskyt dvou svižníků – svižníka polního (*Cicindela campestris*) a svižníka lesního (*C. sylvicola*).

Průzkum blanokřídlých (Pádr 1994) potvrdil výskyt těchto druhů: *Dolerus gonager*, *Dolerus nitens*, *Dolerus vestigialis*, *Halictus calceatus*, *Halictus rubicundus* a *Macrophya albicincta*.

V případě rovnokřídlých byly nalezeny (Marhoul a kol. 2018) tyto druhy: kobyłka křovištní (*Pholidoptera griseoptera*), saranče modrokřídlá (*Oedipoda caerulea*) a cvrček lesní (*Nemobius sylvestris*). Ani jeden z těchto druhů není zařazen mezi vzácnými druhy červeného seznamu ohrožených druhů.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
HOUBY (<i>Fungi</i>)			
dutohlávka lesní (<i>Cladonia arbuscula</i>)		NT	písčité stráně s rozptýlenou vegetací (J. Kocourková 2005 in AOPK ČR 2024)

Vysvětlivky a použité zkratky: NT – téměř ohrožený taxon.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

O dnešní přírodní památku se zajímali geologové již od začátku 20. století, konkrétně nejstarší vyobrazení profilu podává Liebus (1911), později v geologickém průvodci také Čermák a kol. (1914). I později byl geologický profil v zájmu geologů – docházelo k dalšímu upřesňujícímu studiu, co se týče sledu vrstev, jejich zakreslování a datování. Území bylo také cílem mnoha geologicky zaměřených exkurzí. Do popředí přichází také zájem paleontologický. Nejpodrobnější seznam fauny jak z dobrotivského, tak z libeňského souvrství, udává Havlíček (in Králík et al. 1984).

K vyhlášení chráněného území došlo v roce 1988.

Geologický profil je nyní monitorován také Českým geologickým ústavem. Byl zahrnut mezi geologicky významné lokality (Databáze významných geologických lokalit, Kříž 1990, aktualizace Steinová 2009).

Vývoj území je patrný na následujících leteckých snímcích
<https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>

Stav v roce 1938.

Stav v roce 1945.

Stav v roce 1966.

Stav v roce 1999.

Z leteckých snímků je patrné, že v průběhu 20. století docházelo k postupnému zarůstání území křovinami, stejně jako zastavování okolí rodinnými domy a komunikacemi.

Je jisté, že managementové zásahy zde vždy nějakým způsobem probíhaly jednak v rámci údržby trati a jednak při údržbě elektrického vedení. Kdy začaly managementové zásahy i v dalších částech přírodní památky je dnes obtížné zjistit, ale nepochybně to bylo na počátku 21. století. O realizovaných zásazích se zmiňuje i předchozí plán péče (Matějka 2009).

Předmětem péče bylo vždy vyřezávání křovin, včetně akátu.

b) lesní hospodářství

Součástí přírodní památky je lesní porost, který není součástí lesního pozemku.

c) rekreace a sport

Území přírodní památky je součástí širší rekreační oblasti přírodního parku Košíře – Motol. Většina návštěvníků se ale pohybuje po cestách po obvodu chráněného území nebo na vyhlídkách nad tratí. Návštěvnost vlastní přírodní památky je (zřejmě i z důvodu přítomnosti bezdomovců) minimální. I z toho důvodu návštěvnost není potřeba omezovat.

e) jiné způsoby využívání

Mezi významné způsoby využívání patří provoz trati, a to už od svého vzniku, v 70. letech 19. století. Údržbou trati docházelo i k potlačování nevhodných dřevin, včetně těch, které zarůstaly geologický profil.

Přírodní památka je místem větší frekvence bezdomovců, s tím souvisí i zvýšené množství odpadků.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Územní plán SÚ Hlavního města Prahy se změnami.

Plán péče pro přírodní památku Motolský ordovik na období 2010–2024 (Matějka 2009).

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o útvarech neživé přírody

(o geologickém významu území se podrobně zmiňuje Kříž /1999/, proto je zde níže uvedená část z této práce převzata).

Ve strmém, mírně překocném vrstevním sledu jsou v železničním zářezu zachyceny svrchní polohy dobrotivského souvrství ve facii dobrotivských břidlic a spodní polohy libeňského souvrství ve facii řevnických křemenců a libeňských břidlic. Dobrotivské břidlice jsou zastoupeny jílovitými, často hojně slídnatými, temně šedými až černými, střípkovitě se po navětrání rozpadajícími břidlicemi. Obsahují jílovitopísčité konkrece s pevným karbonátovým tmelem, většinou menších rozměrů do 5 cm. Svrchní polohy dobrotivského souvrství (stupeň dobrotiv) obsahují ramenonožce *Paterula circina*, *Eumorpholites (Ganalites) hanusi*, *Ptychopeltis salopiensis*, konuláři *Plectoconularia* sp. a *Pseudoconularia grandissima*, gastropoda *Sinuities sowerbyi*, trilobity *Nobiliasaphus repulsus*, *Placoparia (C.) borni*, *Cyclopyge bohémica*, *Mytocephala mytoensis* a *Selenopeltis kamila*, korýše *Caryocaris (C.) wrighti*, graptolita *Cryptograptus tricornis* aj. (Havlíček a Vaněk 1996).

Na dobrotivské břidlice ostře nasedají řevnické křemence, které jsou písčitou facii libeňského souvrství (série beroun). V místě zářezu je jejich pravá mocnost odhadována na cca 20 m. Jsou to bělavé a nažloutlé křemence a křemité pískovce se silně podřízenými vložkami břidlic. Jednotlivé lavice křemenců jsou v zářezu poměrně mocné, břidličné proplátky jsou písčité, hrubě slídnaté.

V nadloží řevnických křemenců ostře nasedají libeňské břidlice. Jsou černé, jílovité, stejně jako podložní dobrotivské břidlice hojně slídnaté, rozpadající se na drobné střípky po navětrání. Ladislav Marek v nich zjistil nejbohatší společenstvo zkamenělin v libeňských břidlicích v Praze. V zářezu je zastížena jen malá část celkové mocnosti libeňských břidlic. Větší část je zakryta sutěmi. V bazálních polohách libeňských břidlic (stupeň beroun) byl zjištěn výskyt ramenonožce *Urbimena mareki*, hyolity *Eumorpholites crudus*, *Carinolites? tantalus*, trilobita *Zeliszella (Z.) mira* aj. (Havlíček a Vaněk 1996)

2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Plocha č. 1 – severní část přírodní památky

Zahrnuje úsek od horní hrany železničního zářezu až po severní hranici přírodní památky. V lesním porostu je zastoupen dub letní a dub zimní (dominují hlavně ve východní části), borovice lesní (dominuje hlavně ve východní části), trnovník akát (zejména při kraji dráhy), dále dub červený, třešeň ptačí, bříza bradavičnatá.

V keřovém patře rostou bez černý, dub zimní, habr obecný, hloh, jasan ztepilý, javor klen, javor mléč, jeřáb ptačí, lípa velkolistá, líska obecná, mahónie cesmínolistá, pámelník bílý a třešeň ptačí.

Celkově se porosty nejvíce blíží vegetaci suchých acidofilních doubrav, kdy jsou v bylinném patře zastoupeny druhy metlička křivoloká, vřes obecný, kostřava ovčí, jestřábník savojský, lipnice hajní a borůvka.

Plocha č. 2 – dráha a zářez železnice

Tvoří ji centrální část chráněného území – těleso dráhy a potom zejména zářez do ordovických hornin, který je hlavním předmětem ochrany přírodní památky. Nejbližší okolí drážního tělesa je intenzivněji udržováno a křovinný a ani bylinný porost se zde prakticky nevyskytuje. Dál od dráhy dochází k redukci křovin jen občasně a akát na to reaguje intenzivním zmlazováním. Hodně je ve svahu také líska. Z invazních druhů zde roste ještě dub červený a pámelník bílý (spíše při horní hraně, od zahrad).

Plocha č. 3 – jižní část přírodní památky

Zahrnuje úsek od horní hrany železničního zářezu až po jižní hranici přírodní památky. V lesním porostu je zastoupen dub letní a dub zimní, v nižší úrovni hojně také s akátem. Cenné jsou vzrostlé duby při horní hraně.

V křovinném patře roste pámelník bílý (zejména v části od zahrad), dále habr obecný, javor babyka, líska obecná, lípa srdčitá, lípa velkolistá, růže nebo třešeň ptačí.

Z druhů suchých acidofilních doubrav v tomto úseku rostou metlička křivolaká, kostřava ovčí, lipnice hajní.

Příloha:

- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů” – příloha č. T2
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M3

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Předchozí plán péče (na období let 2010–2024) doporučoval vyřezání všech dřevin z geologického profilu a kácení akátu, včetně jeho zmlazení.

Tyto činnosti zjevně probíhají. Tento způsob péče teplomilným společenstvům prospívá a bylo by vhodné v něm i nadále pokračovat.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Vzhledem k předmětu ochrany je prioritní zachování viditelných, křovinami nezarostlých geologických profilů. V MZCHÚ ani v jejím OP nebyly zjištěny druhy takovýchto stanovišť, které by bylo nutné při péči o území upřednostnit.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o nelesní pozemky

Péče o bezlesí je zaměřena na zachování a zlepšení stavu příslušných předmětů ochrany. Tedy na zachování přístupnosti geologických profilů minimálně zarostlých křovinami. Základními managementovými postupy na většině ploch je opakovaná eliminace dřevin. Možným doplňkem je řízené vypalování, případně lokální disturbance. Při návrzích péče bylo vycházení zejména z prací Háková & kol (2004) a Marhoul & Turoňová (2008).

Typ managementu	Redukce křovin a náletu
Vhodný interval	1× ročně
Minimální interval	1× za 3 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	ruční nástroje – pilka, zahradnické nůžky, mačeta, křovinořez, hrábě, vidle, herbicid
Kalendář pro management	likvidace křovin (září až únor), vhodné spojit s aplikací herbicidu (červenec až srpen), likvidace výmladků akátu (srpen až září), kroužkování (říjen až únor), injektáž u silnějšího zmlazení akátů (červen – září)
Upřesňující podmínky	

Vypalování

Jeho význam spočívá v odstranění vrstvy stařiny, omezení výskytu houbových patogenů, rychlejší mineralizaci surového humusu, urychlení koloběhu živin a zlepšení světelných podmínek, což následně umožňuje klíčení semen řady druhů rostlin a podporuje vegetativní rozrůstání.

Je vhodné provádět pouze maloplošně (popř. mozaikovitě) a nejlépe v zimních měsících za holomrazů nebo (lépe) velmi časně zjara při prvním oschnutí nadzemní biomasy (stařina je již dostatečně proschlá, ale půda je po zimě ještě značně zvlhlá, resp. zmrzlá), aby nedocházelo k likvidaci bezobratlých – hmyzu, pavouků a půdní fauny. Nežádoucí je vypalovat plochy s třtinou křovištní, která se tímto zásahem naopak velmi podpoří v šíření pomocí podzemních orgánů.

Vypalovaná plocha by v daném roce neměla přesáhnout zhruba 1/5 celkové rozlohy lokality a měla by být prováděna nepravidelně (v různých letech).

Možnost vypalování porostů je umožněno na základě § 90, odst. 23 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Ten stanovuje, že je-li to nezbytné z důvodu zajištění péče o rostliny, živočichy, přírodní stanoviště či pokud plán péče o zvláště chráněné území (PP, PR, NPP, NPR, CHKO) nebo zásady péče o národní park obsahuje vypalování porostů, je orgán ochrany přírody (OOP) vypalování oprávněn provádět. Se zřetelem na rozsah zásahu jsou povinny stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru (také Pešout 2021).

d) péče o rostliny

Konkrétní druhy nejsou předmětem ochrany. V území se vyskytují některé nepůvodní druhy, především to je trnovník akát.

Trnovník akát (*Robinia pseudacacia*) ve větší míře invaduje i do stepních porostů a zde je třeba důsledně mladé výmladky vyřezávat, ideálním termínem je srpen až září. Vyřezávat by se měly co nejnižší u země a vzniklé pařízky by měly být ošetřeny totálním herbicidem, ideálně Roundupem. V případě mladých a starých stromů je s úspěchem používáno kroužkování, dobré (lepší) úspěchy jsou také s navrtáváním. Odřízne se kůra až do dřeva po obvodu kmene do hloubky přibližně 2 cm (kmen se objede pilou nebo se odstraní část kmene v šířce 20–30 cm). Strom ještě pod řezem zpravidla stihne vyhnat výmladky. Je proto doporučováno nepřerušit transport z kořenů úplně ale jenom částečně. Strom potom tolik výmladky nevyhání a postupně odumírá. V posledních letech se úspěšně využívá navrtávání spojené s aplikací herbicidu. Některá doporučení jsou uvedena také v práci Veverkové (2009).

V přírodní památce byl zjištěn výskyt **dubu červeného (*Quercus rubra*)**. Pro jeho odstranění platí stejná pravidla jako při potlačování výskytu akátu. Mladé výmladky se vyřezávají ideálně v srpnu až září. Vyřezávat by se měly co nejnižší u země a vzniklé pařízky měly by být ošetřeny totálním herbicidem, ideálně Roundupem.

Totéž platí pro redukci dalšího invazního druhu – **pámelníku bílého (*Symphoricarpos albus*)**. Vyskytuje se zejména při kraji zahrad, při horních svahu (jižně od trati), ale i jinde, včetně zastoupení v lesním porostu.

V území se nachází ještě **janovec metlatý (*Cytisus scoparius*)**. Už od 18. stol. byl janovec vyséván nebo vysazován ke zlepšení kvality písčitých půd. Později jej začali vysazovat také myslivci, na přilepšenou zvěř v zimním období. Vzhledem k tomu, že se jedná o nepůvodní druh, tak není jeho výskyt žádoucí. Jako invazní dřevina je veden v mnoha oblastech světa. Může být potlačován častou sečí, příp. lze využít nátěr herbicidu.

Zásahy zaměřené na potlačení nepůvodních a zejména invazních druhů by bylo vhodné realizovat nejenom ve vlastní přírodní památce, ale také v ochranném pásmu. Prospěšné by bylo udržování nezarostlé centrální části pásma na severu (pod elektrickým vedením), případně s naředěním okrajů (vč. veteranizace).

e) péče o živočichy

Péče o živočichy je zahrnuta již v návrhu péče pod bodem 3.1.1.c) v navržených managementových opatřeních tohoto plánu péče.

Zachovat rozrůzněnost stanovišť – luční porosty, jednotlivé keře a skupinky křovin.

Vrškové hospodaření, veteranizace

V rámci péče o živočichy na nelesních plochách je vhodná aplikace ořezů stromů a dalších zásahů za účelem tvorby dutin, resp. torz – stromy je možné ořezávat na torza, resp. provádět vrškové hospodaření s cílem podpořit co nejdříve na dřevo vázané živočichy (dutiny ve dřevě).

Veteranizace

Vhodná je také veteranizace, tedy opatření prováděných s cílem rychlejší tvorby mikrohabitátů (dutin, prasklin, plošek bez borky, zlomů apod.) důležitých pro osídlení saproxylickými a dalšími skupinami organismů na ně vázaných. Jsou tak mj. simulovány podmínky historického hospodaření v lesích. Jedná se o různé způsoby ořezu, jako je umělé

vytváření dutin nebo poškození kmene (simulace poškození bleskem) (podrobněji viz Krása 2015, Pešout a kol. 2019). Za veteranizaci lze považovat i kombinaci metod, jako je například vrškové hospodaření nebo kroužkování

Pro samotářské vosy a včely vhodné ponechávání vysokých torz, cca do 1,5 m, s ošetřením formou obsekávání nebo kroužkování v oblasti kořenového náběhu.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu je nutno hospodařit tak, aby nedošlo k narušení přírodní památky, tzn. např. nevysazovat v okolí nepůvodní dřeviny, zvláště akát.

Vhodné je se zaměřit na potlačení nepůvodních a zejména invazních druhů, ideálně udržovat nezarostlou centrální část pásma na severu (pod elektrickým vedením), případně s naředěním okrajů (vč. veteranizace).

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

ZCHÚ je v současnosti správně a viditelně označeno jak pruhovým značením, tak tabulemi. Pouze v západní části nebyl žádný stojan nalezen a bylo by vhodné zde umístit nový. V průběhu plánu péče je třeba při kontrolách asanačních zásahů každoročně kontrolovat také označení ZCHÚ a provést případnou obnovu. Zaznamenané stojany vymezující ZCHÚ jsou v dostatečném množství.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

V současné době nejsou známa žádná další administrativně správní opatření, která by bylo nutné ve vztahu k území provést.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejnosti

Území je součástí širší rekreační oblasti přírodního parku Košíře–Motol, nicméně návštěvnost vlastního chráněného území je spíše podprůměrná. I z toho důvodu žádné návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání nejsou nutné. Častý je výskyt bezdomovců, které s sebou nese zvýšený výskyt odpadků.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Informační systém je v současné době dostatečný – v území se nachází jeden informační panel. O území je informováno v mnoha internetových zdrojích. Za úvahu by nicméně stálo i pořádání odborných přednášek a exkurzí.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Přírodovědné průzkumy v přírodní památce probíhají příležitostně, spíš se jedná o náhodné záznamy realizované v rámci jiných průzkumných prací. I vzhledem k tomu, že výrazně převažuje geologický význam přírodní památky.

Botanické průzkumy zde v poslední době realizoval Šturma (2009), Hrčka (2019), byly zde sledovány blanokřídlí (Pádr 1994) a rovnokřídlí (Marhoul a kol. 2018).

Do zpracování příštího plánu péče by bylo vhodné realizovat minimálně botanický průzkum. Z území také chybějí údaje o výskytu ptáků.

I nadále by bylo vhodné průběžně monitorovat vliv asanačních zásahů na vývoj vegetace a přítomnost ohrožených druhů.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
průběžná oprava sloupků a cedulí se státním znakem	5 000	5 000
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	5 000	5 000
Opakované zásahy		
vyřezávání křovin, kácení nežádoucích dřevin a redukce výmladků	60 000	600 000
úklid odpadků	5 000	50 000
Opakované zásahy celkem (Kč)	85 000	650 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)		655 000

Částky je třeba brát jako velmi orientační, ovlivňuje jí řada faktorů, jako je nabídková cena firem a poptávka, rychlost narůstání křovin/dřevin v letech po vyřezání apod.

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (2024): Nálezová databáze ochrany přírody. – [online databáze; portal.nature.cz, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].

Čermák J., Kettner J. & Woldřich J. (1914): Průvodce ku geologické a morfologické exkursi IV. sekce V. sjezdu českých přírodopytců a lékařů v Praze 1914 do údolí Motolského a Šáreckého u Prahy – Sbor. Klubu přírodověd., 1913, I, 1–24. Praha

Háková, A., Klaudivová, A. & Sádlo, J. (eds.) 2004: *Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000*. PLANETA XII, 3/2004 – druhá část. Ministerstvo životního prostředí, Praha.

Havlíček V. & Vaněk J. (1996): Dobrotivian/Berounian boundary interval in the Prague Basin with a special emphasis on the deepest part of the trough (Ordovician, Czech republic) . – Věst. Čes. geol. Úst., 71, 3, 225 – 243. Praha.

Hejny S. & Slavík B. (eds.), 1988: *Květena České socialistické republiky. 1.* – Academia, Praha, 557 p., 113 tab., 1 fig., 52 map., 44 photo, 1 photo color.

Hrčka D. (2019): Motolský ordovik – přírodní památka. Dostupné na <https://salvia-os.cz/motolsky-ordovik/>

- Králík, F. et al. (1984): Vysvětlivky k základní geologické mapě ČSSR 1:25 000, list 12-243, Praha - sever. Ústř. Úst. geol. 131 p. Praha. Havlíček, V. - Vaněk, J. (1996): Dobrotivian - Berounian boundary interval in the Prague Basin with special emphasis on the deepest part of the trough (Ordovician, Czech Republic). - Věst. Čes. geol. úst., 71, 3, 225-243. Praha
- Krása A. (2015): Ochrana saproxylického hmyzu a opatření na jeho ochranu. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha. – 156 s.
- Kříž J. (1999): Geologické památky Prahy. Český geologický ústav. 278 p.
- Kubíková, J., Ložek, V., Špryňar, P. & kol., 2005: Praha. In: Mackovčín P. & Sedláček M. (eds.): *Chráněná území ČR, svazek XII*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 304 pp.
- Liebus A. (1911): Geologische Wanderungen in der Umgebung von Prag. Samm. Gemeinßiger Verträge, 393–395, 1–134. Prag
- Marhoul P. & Turoňová D. [eds.] (2008): Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000. Metodika AOPK ČR. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 161 p., Praha.
- Marhoul P., Balvín O., Dvořák T. & Holuša J (2018): Rovnokřídlí (Orthoptera) Prahy. – *Natura Pragensis* 25: 1–240.
- Matějka K. (2009): Plán péče o přírodní památku Motolský ordovik na období 2010 – 2022. – Ms., 13 p, depon. in Magistrát hl. m. Prahy.
- Moravec, J., Neuhäusl, R. & al., 1991: *Přirozená vegetace území hlavního města Prahy a její rekonstrukční mapa*. – Academia, Praha, 200 p.
- Němec, J. & kol., 1997: *Chráněná území ČR 2*. Praha. Consult, 154 s., Praha.
- Pádr Z. (1994): Průzkum fauny blanokřídlých na lokalit "Železniční zářez v Motole" provedený v roce 1994. – Ms., 2p.
- Pešout P. (2021): Legalizace vypalování porostů v ČR. – *Ochrana přírody*, Praha, 6/2021: 22–23.
- Šturma J. (2009) Aktualizace mapovacího okrsku cz2804. Aktualizace vrstvy mapování biotopů ČR. AOPK ČR, Praha.
- Veverková Z., 2009: *Boj s akátem*. Metodický list. – *Daphne ČR* – Institut aplikované ekologie, České Budějovice, 8 p.

Další zdroje informací:

Databáze významných geologických lokalit: 951 [online]. Praha: Česká geologická služba, 1998 [cit. 2024-10-16]. Dostupné z: <https://lokality.geology.cz/951>. Zpracoval: J. Kříž, 1990, aktualizovala: M. Steinová, 2009.

vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

<http://drusop.nature.cz>

<http://www.cuzk.cz>

<http://archivnimapy.cuzk.cz>

<http://www.mapy.cz>

<http://geoportal.cenia.cz>

<http://www.biomonitoring.cz>

<http://www.natura2000.cz>

4.3 Seznam používaných zkratek

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny
C1 – kriticky ohrožený taxon Červeného seznamu
C2 – silně ohrožený taxon Červeného seznamu
C3 – ohrožený taxon Červeného seznamu
C4 – vzácnější taxon Červeného seznamu
CR – kriticky ohrožený druh Červeného seznamu
EN – ohrožený druh Červeného seznamu
IUCN – International Union for Conservation of Nature
KN – katastr nemovitostí
KO (§1) – kriticky ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.
LC – málo dotčený druh Červeném seznamu
LR – téměř ohrožený druh Červeném seznamu
LV – list vlastnictví
NT – téměř ohrožený druh Červeném seznamu
O (§3) – ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.
OP – ochranné pásmo
PP – přírodní památka
PK – pozemkový katastr
PR – přírodní rezervace
SO (§2) – silně ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.
VU – zranitelný druh Červeného seznamu
ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4 Plán péče zpracoval:

RNDr. Daniel Hřeka

Salvia – ekologický institut, z.s.
Bohnická 850/11
181 00 Praha 8
IČ: 26568578

e-mail: salvia-os@seznam.cz
<http://salvia-os.cz>

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

Zpracováno podle vyhlášky o plánech péče č. 45/2018 Sb. a „Osnovy plánu péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“ vydané Ministerstvem životního prostředí.

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Tabulky: Příloha T2 – **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.5.2, 2.5.3 a 2.5.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

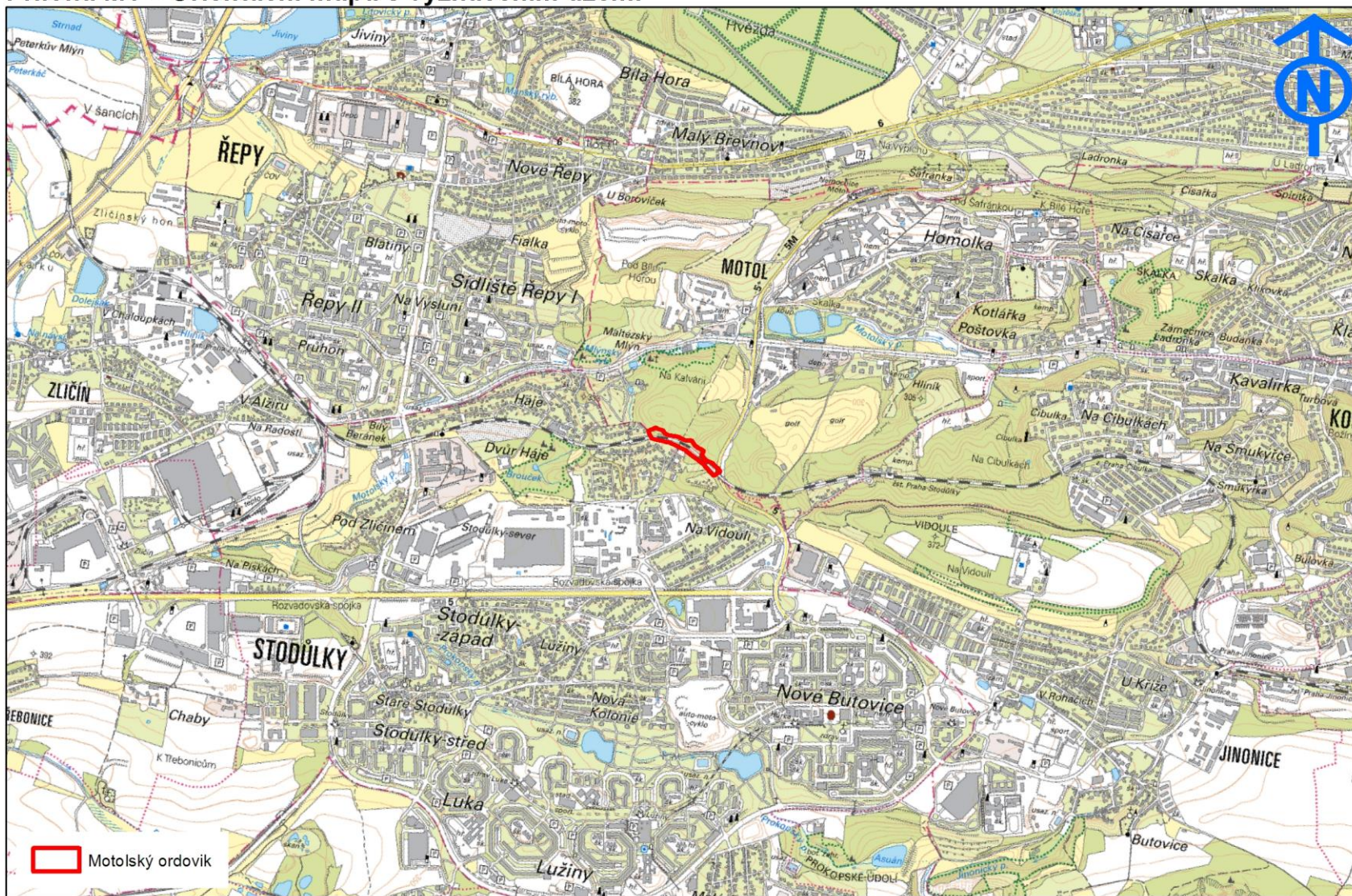
Fotodokumentace

Přílohy T2 k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2

Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
plocha 1	severní část přírodní památky		plošina nad hranou svahu dlouhodobý cíl péče: potlačení akátu a dalších nežádoucích dřevin ve prospěch dřevin přirozené skladby	odstraňování akátu ad. nepůvodních dřevin	2	IX–II	1× ročně
plocha 2	dráha a zářez železnice		těleso trati a svah nad tratí dlouhodobý cíl péče: udržení stávajícího nelesního charakteru, zachování viditelných geologických profilů	vyřezávání křovin (vč. akátu, dubu červeného)	1	IX–II	1× ročně
plocha 3	jižní část přírodní památky		plošina nad hranou svahu dlouhodobý cíl péče: potlačení akátu a dalších nežádoucích dřevin ve prospěch dřevin přirozené skladby	odstraňování akátu ad. nepůvodních dřevin	2	IX–II	1× ročně

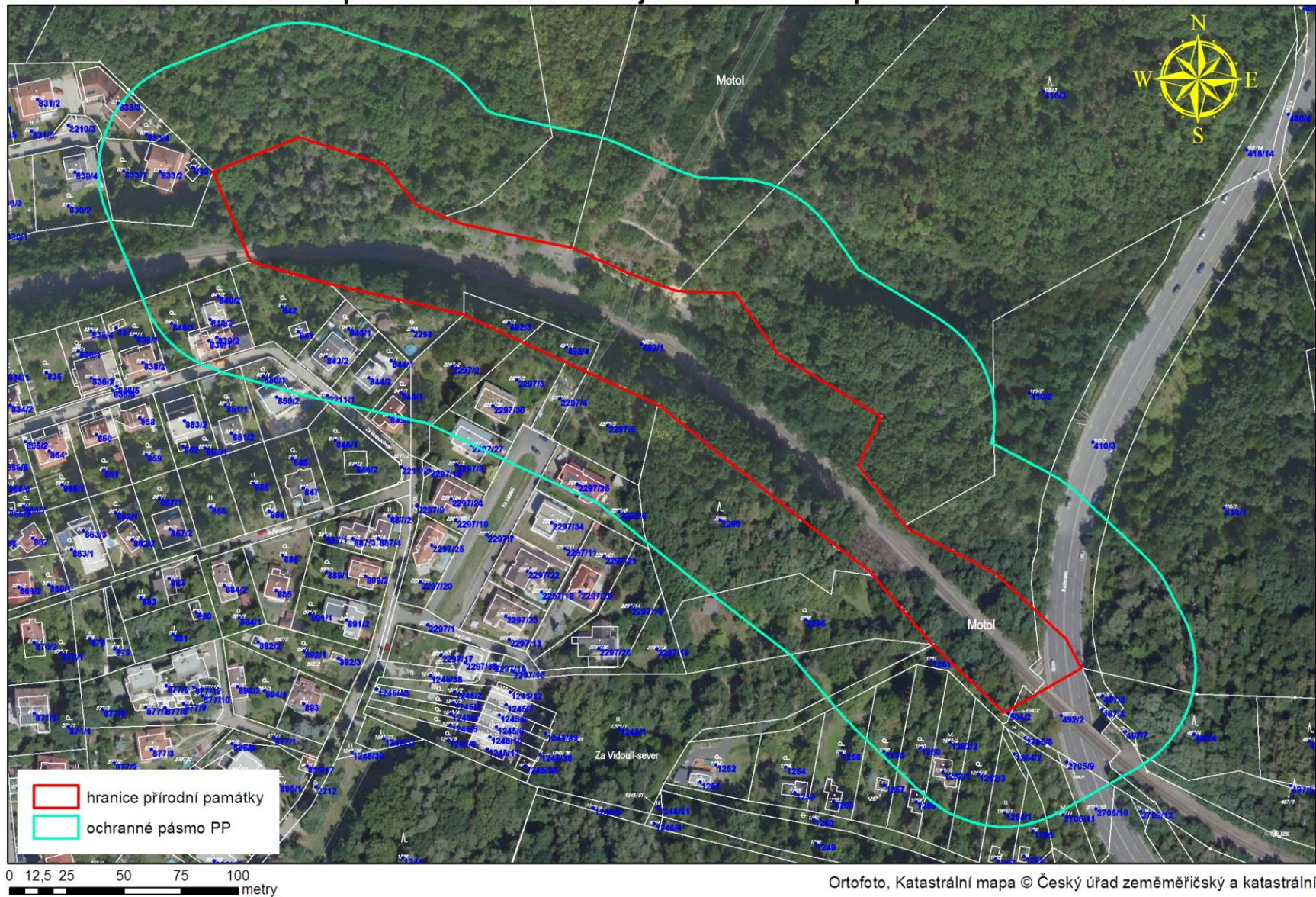
Príloha M1 – Orientační mapa s vyznačením území

0 160 320 640 960 1 280
metry

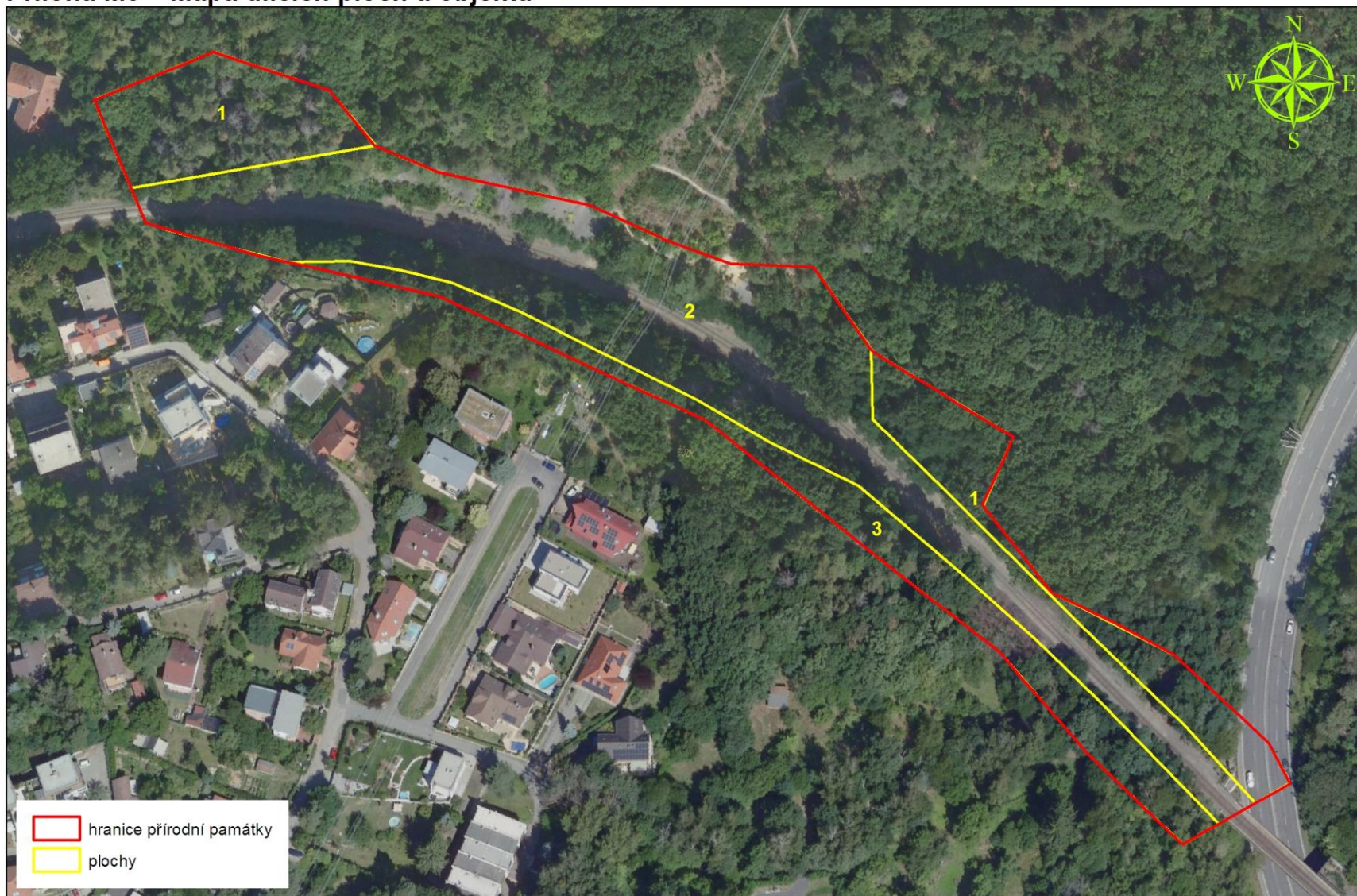
Základní mapa 1:25000 © Český úřad zeměměřičský a katastrální

Příloha M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

Ortofoto © Český úřad zeměměřičský a katastrální

